

Тарасевич, В. М. Теоретичний вимір інформаційно-цифрової економіки: інформаційна діяльність і система похідних інформаційних феноменів (продуктів) / В. М. Тарасевич // Економіка України. – 2021. – № 3. – С. 3-18.

Охарактеризовано основні види (підвиди) інформаційної діяльності та їх результати – похідні інформаційні продукти як феномени. Інформаційну діяльність подано як суперечливу єдність власне інформаційної та супутньої інформаційної складових. Охарактеризовано виробничу, розподільчу, обмінну і споживчу супутню інформаційну діяльність, їх окремі атрибути, а також основні види похідних інформаційних продуктів як їх результатів. У виробничій супутній інформаційній діяльності виокремлено представницький, матеріалізуючий і обробний підвиди. В останньому виділено впорядкування, функціонально-видову зміну і створення похідних інформаційних продуктів. Розмежовано ідеальні та матеріалізовані похідні інформаційні продукти як особливі форми представлення первинних інформаційних продуктів. Розглянуто основні види (підвиди) ідеальних і матеріалізованих похідних інформаційних продуктів, зокрема: синтаксичний (текстовий, числовий, графічний, аудіальний); семантичний (сигнал, звістка, дані? відомості, повідомлення); неперервно-дискретний (неперервний, дискретний, неперервно-дискретний), а також їх взаємозв'язки. Виділено особливості розподільчої, обмінної та споживчої супутньої інформаційної діяльності, їх взаємодію з виробничою діяльністю та між собою. З огляду на це, а також з урахуванням місця інформаційної діяльності та її видів у суспільному виробництві, виокремлено чотири роди інформаційної економіки (ІЕ). ІЕ I роду є сферою винятково інформаційної діяльності; ІЕ II роду включає ІЕ I роду і виробництво атрибутів інформаційної діяльності в інших галузях економіки; ІЕ III роду разом з економічною діяльністю, атрибутами якої є інформаційні продукти, утворює ІЕ IV роду; в ІЕ IV роду, поряд з ІЕ III роду, представлено всі види економічної діяльності, в яких використовується хоча б один з атрибутів інформаційної діяльності.

Резнікова, Н. В. Від ревізії економічної теорії до ревізії економічної політики: пастки нового макроекономічного консенсусу / Н. В. Резнікова, В. Г. Панченко, О. А. Іващенко // Економіка України. – 2021. – № 3. – С. 19-40.

Базуючись на категоріях теоретичного й емпіричного рівнів пізнання, проведено ревізії інструментів сучасної економічної політики на предмет їх відповідності приписам (макро)економічних теорій, встановленню цілей її реалізації, а також виявленню її стабілізаційних і алокаційних функцій у процесі набуття нею ознак міжнародної. Встановлено, що економічна теорія, яка, по суті, є динамічною, відкритою, неврівноваженою системою економічного знання, що ґрунтується на відповідних припущеннях і передбачає спрощене моделювання економічних процесів за обмеженості пропонованих нею методів, демонструє низьку експлікативну спроможність при здійсненні аналізу, затребуваного при виборі на користь тієї чи іншої економічної політики відповідно до викликів часу. Доведено, що, хоча в окремих випадках різні економічні теорії можуть ставати дієвим знаряддям у боротьбі за заангажовані інтелектуальні аргументи на користь прийняття тих чи інших політичних рішень, економічна політика здебільшого не виглядає як спосіб механістичного втілення результатів теоретичних узагальнень. Хоча боротьба за допомогою аналітичних аргументів між прихильниками фіскальних і монетарних інструментів макроекономічної політики дозволила отримати в рамках Нового макроекономічного консенсусу (НМК) проміжний результат щодо визнання за грошово-кредитною політикою першості в досягненні низьких темпів зростання цін, досвід світової фінансової кризи 2008–2010 рр. і глобальної рецесії 2020 р. поставив під сумнів спроможність розроблених на базі рекомендацій НМК стабілізаційних програм досягати очікуваних результатів. Події останнього десятиріччя, ознаменовані поєднанням нестабільності як циклічного, так і структурного та системного характеру, сформували запит на визнання фіскальної політики як повноцінної складової стабілізаційних програм. У спробах інтерпретації способів та наслідків реалізації міжнародної економічної політики створюється запит на формування нових наукових консенсусних оцінок і теоретичних узагальнень.

Мельник, М. І. Потенціал сектору комерційних послуг України в контексті соціально-економічної віддачі / М. І. Мельник, Н. Р. Синюра-Ростун // Економіка України. – 2021. – № 3. – С. 41-60.

Сфера послуг стала одним з впливових чинників конкурентоспроможності економіки і зростання добробуту населення. Особливої ваги набрали послуги креативних індустрій, інформаційно-комунікаційних технологій, які дедалі більше зміцнюють конкурентні переваги держави на світових ринках. Висока частка тінізації сектору комерційних послуг не дозволяє повноцінно використовувати його потенціал у забезпеченні соціально-економічного зростання України.

Виявлено види економічної діяльності в секторі комерційних послуг, які мають зростаючу економічну та соціальну віддачу і стратегічну конкурентоспроможність. Для аналізу використано економіко-статистичні методи, за допомогою яких було зібрано і проаналізовано основні показники розвитку сфери послуг в Україні, що дозволило виявити визначальні структурно-динамічні особливості її розвитку. Розкрито характеристики формування та функціонування ринку комерційних послуг в Україні. Показано, що всередині ринку спостерігаються диспропорції за видами послуг і обсягами їх реалізації, кількістю зайнятих, питомою вагою послуг у структурі валової доданої вартості тощо. Розглянуто динамічний розвиток секторів освіти та інформаційно-комп'ютерних технологій, які є одними з найбільш конкурентоспроможних і мають високі перспективи зростаючої економічної та соціальної віддачі. Зазначено, що Україні потрібно нарощувати обсяг послуг у структурі валової доданої вартості для досягнення загальноосвітових показників. Визначено, що тенденції розвитку у сфері послуг України є характерними для країн з перехідною економікою. Для досягнення загальноосвітових показників розвитку сфери послуг необхідно нарощувати потенціал у високотехнологічних і креативних секторах, що є конкурентоспроможними на світових ринках і привабливими для іноземних інвесторів. Ефективний економічний розвиток держави потребує підтримки тих видів економічної діяльності в секторі комерційних послуг, які мають зростаючу соціально-економічну віддачу. Вивільнення наявного потенціалу сектору комерційних послуг потребує формування пріоритетів сучасної політики детінізації та врахування основних критеріїв і чинників забезпечення зростаючої віддачі.

Шишков, С. Є. Ринок акцій як економічний та інституційний феномен: Україна крізь призму світових реалій / С. Є. Шишков // Економіка України. – 2021. – № 3. – С. 61-86.

Окреслено передумови виникнення та розвитку ринку акцій як економічного та інституційного феномену – від зародження інвестиційної економіки до системи збереження взаємної зацікавленості корпорацій-емітентів та інвесторів шляхом публічної пропозиції акцій заздалегідь невизначеному і необмеженому колу учасників та формування справедливої (біржової) ціни. Умовами появи та існування феномену ринку акцій запропоновано вважати дотримання збалансованості інтересів у ключових правовідносинах (між емітентами та інвесторами, між домінуючими і міноритарними акціонерами) шляхом забезпечення об'єктивної ціни акцій завдяки ефективному інституційному середовищу (законодавчим, судовим і регуляторним механізмам).

Проаналізовано еволюцію та специфіку українського ринку акцій, який наразі не являє собою дієвого механізму залучення публічних інвестицій – як через недостатню конкурентність структури економіки, так і через суперечливе й розбалансоване нормативне оформлення, сумнівну якість імплементації норм ЄС і недосконалі підходи до регулювання ринку.

Виявлено інституційну та нормативно-організаційну незрілість ринку акцій, відсутність реальних механізмів для захисту прав міноритаріїв в Україні, особливо під час масового проведення процедур squeeze-out, які відбулися переважно в інтересах домінуючих власників, адже не враховувалися такі фактори, як мізерний free float і суб'єктивність ціноутворення навіть по акціях найбільш відомих акціонерних компаній, що призвело до тотальної втрати ринком скільки-небудь привабливого інструментарію.

Узагальнено середньострокові перспективи розвитку ринку акцій в Україні на тлі істотного збільшення останнім часом уваги держави до фондового ринку, оцінено готовність до масштабних проєктів та реформ у цій сфері. Для підвищення імовірності реалізації цих планів запропоновано створення власної конкурентної інфраструктури, дієву імплементацію кращих європейських норм і практик з урахуванням критично малого ступеня розвитку ринку, а також підвищення якості регулювання, стимулювання IPO приватних компаній.

Риндзак, О. Т. Державне регулювання грошових переказів вітчизняних мігрантів з-за кордону / О. Т. Риндзак // Економіка України. – 2021. – № 3. – С. 87-98.

Грошові перекази мігрантів з-за кордону можуть стати одним з найвагоміших позитивних наслідків міжнародної міграції. Однак використання їх потенціалу вимагає науково обґрунтованого, виваженого державного регулювання. В Україні політика у цій сфері перебуває лише на стадії формування. Розглянуто світовий досвід реалізації механізмів стимулювання надходжень від міжнародних мігрантів і основні способи їх залучення в розвиток країн — донорів робочої сили. Проаналізовано головні канали міжнародних грошових трансфертів і вартість їх послуг. За результатами соціологічного опитування мігрантів з України висвітлено окремі аспекти їх економічної поведінки. Так, з'ясовано, що більшість респондентів надсилають свої кошти в Україну, де вони здебільшого витрачаються на задоволення щоденних потреб родини, а також на проживання самого мігранта під час його перебування вдома. Крім того, поширеними способами використання в Україні зароблених за кордоном грошей є: придбання товарів тривалого користування; заощадження; ремонт, реконструкція житла. Водночас опитування виявило низьку готовність мігрантів вкладати свої кошти в Україну. Інвестиції у підприємницьку діяльність є найпоширенішим способом можливого вкладання мігрантських коштів. Дослідження підтвердило необхідність формування державної

політики у сфері регулювання грошових переказів з-за кордону. Заходи такого регулювання систематизовано за двома напрямками. Перший стосується безпосередньо самих переказів і каналів їх пересилання. Метою такого регулювання є грошові трансферти від мігрантів з-за кордону офіційними каналами та збільшення їх обсягів. Другий напрям пов'язаний з використанням переказів. Його метою є витрачання таких коштів в інтересах розвитку та їх продуктивне використання.